GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunătória.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 91. **Brasiovu 3 Decembre 21 Novembre** **1870.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 3 Dec. 1870.

Situatiunea politica si diplomatica n'a imbracatu alta facia. Angli'a de si are aplecare a aderá la conferintia, dupa propunerea Prusiei, totusi nu crede, ca Rusi'a va respectá mai multu conferintiele, cá arbitriulu liberu alu lucrarei sale.

In Bizantiu generalulu si consululu rusescu Ignatieff fù primitu de Sultanulu. Nu se scie, déca s'au despartitu cá Mencikoff, ori mai pe indelete, destulu, ca „Daily News" publica o depesia din Constantinopole, cumca Pórt'a otomana face pregatiri resbelice pe uscata si pe mare. Redifii din Asi'a mica fara prin telegrafu chiamati la arme.

S'a tramisu si respunsulu Portii la guvernulu rusu, elu esprime durerea, ce a casiunatu pretensiunea Rusiei in Constantinopole si apeléza la neatingibilitatea tractatului din 1856 si la puterile europene, cari l'au garantatu, si cari voru sprijini pe Pórta intru aperarea tractatului; in fine respinge ideea de a se resolvá cestiunea marei negre prin congresu. Déca „Tagblatt", care aduce acésta scire, e bine informatu, apoi pucinu, si Orientulu va fumega. —

Ce privesce la Austri'a, apoi unu telegramu din Pest'a 28 Nov. in diurnalele vien. reportéza, ca in Pol'a a sositu ordine, cá naile pancerate se se puna indata in stare de a porni, fara cá so se scia mai de aprópe resolutiunea regimeloru Austro-Ungariei, cari lucra mai dependentu. —

Rusi'a nu incetéza a se arma pe suptu mana si sub pretestu de ecsercitiu cu arme nóue. Datu ordine, cá la siefii guberneméntelora (séu prefecti) se se adune toti cei ce suntu chiamati a portá arma, spre a se ecsercea cu totuadinsulu. La Varsiavi'a se tramisera multime de carra cu cele de lipsa pentru fortaretia; 60.000 armati se afla in Poloni'a si in Podoli'a se totu stracura armat'a. Pornirea slanceï e incéta, inse dupace s'a emancipatu de impedecamintele pornirei, nu se opresce pana unde da de o potere contrapondatoria. — De cumva Angli'a va fi impetita de statele nordamericane, cari voru si ocupa Canad'a la ocasiune binevenita, cum dise in 23 Nov. a. c. gen. Butler intr'unu discursu tienutu in Boston, fiindu Franci'a ocupata cu aperarea sa, cu greu se va afla contrapondu, care se oprésca sacrificiale de sange si de viétia, ce le insetéza moloculu resbelului, provocatu de interese mai personali decatu nationali. — — Popórele Europei celei cultivate si civilisate voru da séma cu pelea loru de tóte desastrele ce le amenintia cu vin'a loru. — Napoleon, dupa o depesia din Amsterdam, tractéza despre pace cu Prusi'a si Eugeni'a vine la Wilhelmhöhe se subscria tractatulu. Apoi urméza, ca Napoleon cu armat'a din Germani'a vr'o 320.000 insi va intra in Franci'a spre a ajuta la sugumarea republicei celei periculóse pentru tronuri. —

Din campulu resbelului.

Lupta infocata pe mórte si viétia se reincepù dupa pucin'a pausa dela reocuparea Orleanului prin francesi. Una telegrama din Tours 1-a Dec. (ofic.) repórta, ca la Nuitz in 30 Nov. au avutu locu mai multe lupte infocate cu corpurile voluntari vogese.

Prusianii au parasitu arondisementulu Vendome, parasitu si Cloyes, Cheteaudun si Chateneuf dinaintea armatei de Loire. Nóua óre tienù lupt'a cu armat'a de Loire si prusianii fura rebatuti. — „France" din 17 dise, ca armat'a francesa a inceputu cu resultatu ofensiv'a la Le Mans, ca-ce corpulu prusianu venitu dela Alençon, fù silitu a se retrage; la Braume in depart. Doubs fura rebatuti de gard'a mobile, incatu se retrasera la Montbeliard. La Vendome, Gien asemene resultate.

Mai multe esiri din forturile parisiane respinsera pe prusiani din positiunile loru, facundu mare stricare inimicului. Se vorbesce, ca armat'a de Loire s'a pusu in comunicare cu Parisulu. Asteptamu adeverirea acestei sciri prin telegrama dela Tours.

Telegr. regelui catra regin'a Versailles 30 Nov. are aceste: Mai multe esiri din forturile Parisului fura rebatute victoriosu preste totu de catra ai nostri. Forturile tienura unu focu fórte infocatu. — Alta telegrama:

Versailles 30 Nov. dice: Cu ocasiunea esiriloru in resaritu Boncuil sur Marne, Compiene si Villiers fura ocupate de francesi. Sér'a in amurgitu cu ajutoriulu corpului 7 ér' se ocupara positiunile de catra ai nostri (dupa ce francesii se retrasera ér' in forturile loru póte. R.).

Atatu din Berlinu catu si din Tours se reportéza totu lupte victorióse, semnu, ca armat'a francesa inca e puternica. Tocma se semnalisézà, ca in 2 Dec. s'a intemplatu o batalia infricosiasa inaintea Parisului.

Depesiele sosite in Pest'a reportéza, ca in 27 Nov. s'a intrunitu armat'a de Loire cu armat'a parisiana cu infractiunea liniei incungiuratória prusiane. Francesii luptara la Gentilles si Bores cu baioneta si asia respinsera pe dusmanu.

„Monitorulu" Franciei descopere, ca prusianiloru nu le a succesu incungiurarea armatei de Loire, éra in Auxon garibaldianii alungara pe prusiani in fuga. La Versailles scrie gen. Werder, ca Garibaldi se retrase in fuga. — La Amiens lupta; inse citadel'a a capitulatu. —

Sibiiu 13 Octobre 1870.

Congresulu bescricescu greco-orientale.

(Urmare.)

Acuma se pune la ordinea dilei **fundatiunea Gozsdulana,** si referintele comisiunei Misiciu cetesce reportulu facutu, si propunerea comisiunei, care se invertesce pre langa urmatórele:

1. Congresulu in sensulu testamentului repausatului Emanuilu Gozsdu, se se enuncia de foru supremu si se primésca averea testamentale.

2. Congresulu se provóce pre representantii a acestei ereditati, cá esoperandu averea acesta se o transpuna la cass'a metropoliei.

3. Cá representantii'a se faca unu reportu detaiatu si esactu despre venitele si erogatiunile tienetórie de acestu lasamentu si se lu transpuna congresului spre aprobare si decidere.

4. Se se faca dispositiune de a se tiené in 9 Februariu cá diu'a natale parastasiu pentru sufletulu repausatului fundatoriu.

5. A se aduce multiumita protocolaria Escel. Sale p. metropolitu pentru ostenele si jertfele aduse pentru acesta fundatiune, totu odata se se manifesteze recunosciintia remasei veduve Melin'a Gozsdu, care inca a contribuitu la acésta fundatiune si se se róge cá se binevoiésca de aici incolo a promové interesulu acestei fundatiuni. — Adenca tacere si lacrimi au casiunatu acestea momente de atatu de mare importantia pentru intréga metropoli'a.

Escelenti'a Sa presiedintele crede, ca la referad'a acésta póte da deslucirile cele mai bune plenipotentele metropoliei Varga, care cunósce esactu starea lucrului acestuia. — Face apoi mai departe impartasire, ca unii au avutu intentiune de a vatama testamentulu in punctulu lui esentiale, in privinti'a depunerei fundatiunei acesteia la metropolia si s'a straduitu a duce acésta fundatiune la Pest'a. Din tóta corespondinti'a purtata cu plenipotentele metropoliei, se vede lamuritu, dice Escel. Sa, ca eu totudéun'a amu intonatu tréba intr'acolo, ca in intielesulu testamentului fundatiunea are de a se depusa la metropoli'a nóstra si dela acésta nu me voiu departa.

Eu amu vorbitu si cu testatorulu si amu cetitu testamentulu inca in 1868 si amu vrutu sei bagu de séma, ca unele puncte din testamentu nu suntu chiare destulu. Vedieudu inse, ca este totusi ceva complectu si de urmari férte folositórie pentru noi, si anume, ca mass'a intréga are a se depune la metropoli'a nóstra, m'amu multiumitu.

Dep. Varga da deslucirile necesarie despre acésta fundatiune, de unde se vede, ca averea activa fundationale face **443.406 fl.** si pasiva **131.546 fl.**

Dep. Gaetanu face motiune, cá testamentulu intregu se se cetésca si se se lié spre sciintia din partea congresului petrecunduse in protocolu din cuventu in cuventu.

La cererea congresului se primesce testamentulu de cetitu. — Aici voiu a face amintire, ca testamentulu in origine este facutu in limb'a maghiara si in traducere se afla publicatu si in „Tel. Romanu".

Dep. Macelariu propune inchiarea desbaterei generali si deschiderea celei speciali la punctulu I. Acesta propunere priminduse se cetesce punctulu antaniu, ca congresulu se enuncia de foru supremu si primesce supraveghiarea acestei fundatiuni.

Dep. Alecsandru Mocioni propune in locu de foru supremu „foru competente".

Dep. Fauru face motiunea: Congresulu se privesce de acelu organu, care in tienórea § 7 liter'a q), este chiamatu spre revederea socoteleloru in controlarea averei fundationale.

Dep. Popea nu consente cu espresiunea de „foru", si crede a inlocui acésta espresiune, prin cuventele „corporatiune séu organu supremu". Densulu crede, ca numai congresulu póte fi in intielesulu testamentului corporatiunea acésta suprema, ca-ci regimulu are numai supra-inspectiune, care i o dau legile.

Presidintele: Nu e indoiéla, ca congresulu nostru nu ar' fi acelu congresu, care se amintesce in testamentu. — Congresulu ar' trebui in totu anulu a revedé socotele, ceea ce nu se póte, ca-ci congresulu de regula se conchiama totu la 3 ani odata. Crede, ca in anii aceia, candu congresulu nu se aduna, revederea socoteloru se o faca consistoriulu metropolitanu si se reporteze apoi celui mai de aprópe congresu.

Dep. Antoniu Mocioni propune cá pentru scopulu acesta se se aléga o comisiune speciale.

Dep. Lengeru: Din puncta de vedere, ca desbaterea a luatu o directiune divergente de propunerea comisiunei, si din causa, ca se póta ceti membrii testamentului, propune amanarea desbaterei speciale a punctului I din operatulu comisiunei pe mane. — Priminduse acésta motiune.

Siedinti'a de astadi se inchia la 1½ óra si se anuncia cea viitória pre mane la 9 óre inainte de amédi.

Inceputulu la 9 óre antemeridiane.

Protocolulu siedintiei trecute se autentica.

Presidiulu comunica congresului unu recursu alu romaniloru brasioveni din cetate pentru sustienerea autonomiei bescericesci. — Se transpune comisiunei petionale.

Dep. Popoviciu preda presidiului unu actu, pre care l'au primitu astadi, din care se vede, ca autoritatile militarie din confiniu militarie declara scólele nóstre din regimentu de comunale. Se transpune comisiunei I pentru gravamine.

Dep. Macelariu luandu cuventulu, dice, ca densulu voiesce a face o propunere si are acea firma convictiune, ca maritulu congresu, apretiiundu motivele si scopulu celu intentionézu, lu va intempina cu indulgentia si nu cu critica.

Propunerea suna in urmatoriulu tipu:

Considerandu, ca ierarchi'a bescerici nóstre a recunoscutu totudéun'a casatori'a preutiloru de buna si valida, dicandu insusi mantuitoriulu nostru Isusu Christosu despre casatori'a fariseiloru (Mat. XIX, 4. 7. — Efes. V. 23 si 32): „N'ati cetitu, ca ceea ce a facutu d'antaiu, barbatu si muere i a facutu pe ei, pentru aceia va lasa omulu pe tata-seu si pe muma-sa, si se va lipi de muierea sa si voru fi ambii doi unu trupu, deci, ce a impreunatu Dumnedieu, omulu se nu desparta.“

Considerandu, ca totu acesta invetiatura ne da si apostolulu Pavelu catra Evrei XIII. 4„ unde se dice „cinstita este nunt'a si patulu nespurcatu“, — si érasi, unde totu acelasi apostolu in epistol'a sa catra Timoteiu episcopulu Efesului dice, se cade episcopului se fia fara prihana, alu unei mueri barbatu“.

In fine considerandu, ca acelea principia chiari, pe cari si le a luatu ierarchi'a nóstra siesi de indreptariu din s. scriptura, demanda apriatu: „Ca preutii trebuie se fia insurati si nu ért'a loru nici sub cuventu de erlavia a se lapadá de muerea sa, sub pedepsa de a fi lipsitu de functiunile preutiesci“ (Can. 17. ep.). — Congresulu enuncia urmatoriulu conclusu:

I. „Restringerea la una casatoria a preutiloru se dechiara de nevalida si preutii, cari legalmente pasiescu la a 2-a séu a 3-a casatoria, prin acesta nu devenu necapaci de functiunile preutiesci.“

Dupa datina parlamentaria a-si fi indetoratu a motiva propunerea mea acuma séu atunci, candu se va pune la ordinea dilei.

Presidiulu: Eu amu predatu o asemenea rogare intrata congresului, care s'a si transpusu unei comisiuni, de acea cugetu, ca propunerea lui Macelariu n'ar mai avé locu.

Dep. Alecsandru Mocioni: Si acesta propunere se se predé acelei comisiuni.

Dep. Macelariu credu, ca intre rogarea amintita si propunerea mea de sine statatoria este o mare desclinire.

Dep. G. Ioanoviciu: Comisiunei petitionale nu se póte transpune si ar' fi se se puna la ordinea dilei.

Dep. Fauru crede, ca numai atunci se se puna la ordinea dilei, dupace se voru fi exhauriatu lucrarile cele mai de capetenia si de insemnatate.

Congresulu decide, ca acesta propunere se liè spre cunoscinti'a si se va pune mai tardiu la ordinea dilei. Asemenea sórte arù si o propunere predata in scrisu din partea lui Besanu.

Dep. Borlea: Fara nici o motivare propune, fiinduca suntu multe agende de finitu, cá siedintiele congresului se se tiena in tóta diu'a dela 9 óre inainte de amédi pana la 3 óre dupa amédi, si in dile de serbatória dupa finirea servitiului divinu pana la 3 dupa amédi.

Presiedintele dice, ca densulu n'au negligatu oficiulu seu si siedintiele le au tienutu totudéun'a in cointielegere cu congresulu. Suntu obiecte grele, care nu se potu hotari numai decatu. Densulu ar' vré, cá comisiunea I si a II se-si fi finitu lucrarea sa, déra nu s'a potutu asia curundu si nici ca se potu invinovati membrii acestoru comisiuni, cá candu densii n'ar lucra inadinsu.

Propunerea lui Borlea venindu la votu nu se primesce.

La ordinea dilei se pune propunerea comisiunei (fund. Gozsdu). —

Punctulu I se primesce din propunerea comisiunei cu unele modificatiuni premerse.

La desbatere vine punctulu alu II.

Dep. Babesiu dice, ca este unu saltu dela punctulu I pana la alu II de sub cestiune si ar' dori a se face alta dispositiune, care merge intr'acolo, ca congresulu va arata si regimului tierei si representantiii, ca elu a primitu revederea socoteloru si controlarea averei fundationale, si poftesce pe representantia, cá catu mai curundu se faca reportu formale si detaiatu cu una aratare formale. In poterea testamentului congresulu are dreptu de a revedé socotele si controla averea, si are totudata lipsa si detorintia de o aratare formale, catra regimu si representanti'a, — despre primirea averei si controlarei ei, ca-ci congresulu nu are potere constrictiva asupra representantii.

Presiedintele: Ministeriu de invetiamentu, dupa cum arata charti'a densului, nu voiesce a se amesteca in afacerea acesta.

Dep. Babesiu: Ministrulu e fórte liberale, ca nu se amesteca in afaceres compunerei representantiei, déra nu este disu, ca dóra nu s'ar amestecá in control'a averei fundationale.

Presiedintele crede, ca in intielesulu testamentului nu se póte lasá control'a regimului.

Dep. Babesiu cetindu punctulu de sub liter'a „q“ (f) din testamentu, dice, ca congresulu are de a revedé socotele si a incunoscitinta despre acesta si pe regimulu, de care are fórte mare lipsa congresulu, in casulu candu s'ar fi facutu defraudatiuni in averea fundationale.

Presiedintele doresce, ca se se insemne, ca aratarea se mérga din congresu la regimu si la representanti'a.

Dep. Gaetanu recede dela cuventu.

Dep. Popea dice, ca remane si astadi pre langa parerea densului, ca dupa testamentu supremulu organu de controla, este congresulu, si nu opiniunea publica nici regimulu.

Dep. Antonescu crede, ca aratarea catra regimu este detória a o face representi'a si nu congresulu.

Presiedintele dice, ca Gozsdu au fostu din scól'a cea betrana si n'au potutu se se impretenésca cu idee moderne.

Dep. G. Ioanoviciu: S'a nascutu o cestiune de competintia intre congresu si regimu, unde regimulu nici nu viséza. — Propunerea lui Babesiu, dupa parerea mea nu periclitéza autonomi'a nóstra, ca-ci ea este unu actu de buna cuviintia; déra finduca s'a nascutu temeri esprimate de mai multi vorbitori, a-si propune o modificatiune séu intregire la propunerea lui Babesiu intr'acolo mergatória, ca inaltulu regimu numai atunci se se incunosciintieze, candu socotele voru fi date congresului si congresulu le va fi revidatu.

Facunduse votare se primesce propunerea comisiunei cu pucine modificatiuni premerse.

Urméza alu III-a punct. la desbatere speciale.

(Va urmá.)

Dela scaldele **Glongiului inf.**

La nedependinti'a canonica a bescerici romane gr. cat.

Domnule Redactoru! Dupace in Nr. 42 din a. c. alu acestui pretiuitu diuariu, a ti binevoitu a publicá estrasulu conclusieloru sinodului din tractulu protop. gr. cat. alu Bobalnei tienutu in 3 Maiu a. c., aveti bunatate a dá publicitatei — de asta data — si decisiunea consistoriului eppescu Lugosianu, reteritória la conclusele memoratului sinodu, care s'a publicatu in acestu tractu dela scaunulu protop. cu datu 20 Iuliu a. c. Nr. 85, si care mai diosu urméza in tóta estensiunea sa.

La decisiunea acesta — precum ve-ti binevoi a observá — nu se mai recére nici unu comentariu, ca-ci ea singura esprime din destulu convictiunile ce manifestéza consistoriulu Lugosianu facie cu cestiunile cele mai cardinali ale bescerici rom. gr. cat.; inse durere! ca in realitate — cu totulu — alte resultate obtienemu pana acum — deci se urmeze decisiunea memorata:

Nr. 727—1870. M. O. Fr. Sale Beniaminu Densusianu v.-archid. Bobalnei in Secaramu. — Strapunenduse acestui ordinariatu cu scrisórea M. O. Fr. Tale din 18 Maiu a. c. Nr. 61 protocolulu sinodului protopopescu alu districtului Bobalnei din 3 Maiu a. c. cuprinsulu aceluia amesuratu momentuositatei si importantiei lui, s'a luatu la o desbatere seriósa in siedinti'a consistoriale tienuta in 30 Iuniu a. c. — Resultatulu acestei desbateri si deciziulu consistoriale ti se comunica Rsimei Fratiei Tale in urmatórele:

Inainte de tóte, cu mare placere primesce acestu ordinariatu viu'a miscare ce se manifesta in gremiulu clerului si alu poporaniloru credintiosu din tractulu protopopescu a M. O. Fr. Tale, cu atatu mai vertosu, ca precum se vede din comunicatulu protocolu, acestu miscamentu si acésta interesare e indreptata preste totu spre redicarea si inaintarea vietiei relegiósa-morali, care intru adeveru prin cultivarea celoru dóue ramuri, se póte mai cu siguritate ajunge, a ramului bescericescu si scolariu.

Pre candu inse acestu ordinariatu pré bucurosu si dá aprobarea sa la acestu miscamentu salutariu si dá aprobarea sa la acestu miscamentu salutariu si dá aprobarea sa la acestu miscamentu salutari

finanțarea acestui fondu, — statutele apoi se se astérna la acesta ordinariatu spre aprobare, éra pana atunci fondulu se se administreze prin M. O. Fratî'a Ta pre langa dandele ratiuni, care ratiuni precum si cele deja substernute pana la aprobarea statuteloru se voru pasîrá la acestu ordinariatu. — Tótu in legatura cu acesta, acestu ordinariatu dorésce a fi informatu, ca cei 46 fl. impreumutati din fondulu districtuale comunei bisericesci din Gioagiu proprimainte cui, séu pre acui carentia si respunde s'au datu impreumutu, cá se se scia, cine are datoritî'a la timpulu seu ai reintórce?

In aceste se cuprindu reflesiunile acestui ordinariatu asupra concluseloru on. sinodu protopopescu alu districtului Bobalnei, cari cu acea ti se impartasiescu M. O. Fratiei Tale, cá se le aduci la cunosciintî'a sinodului, observandu totu odata, ca in catu la unele s'au facutu reflecsiuni modificatórie séu neaprobatórie, acelea suntu de a se considerá cá decisiunile consistoriului acestei eparchia.

Presupunendu, ca pentru districtulu M. O. Fratiei Tale s'a retienutu alu doilea ecsemplariu alu protocolului sinodale, ecsemplariulu cu acestu ordinariatu comunicatu se retiene aici pentru archivulu diecesanu.

Lugosiu 14 Iuliu 1870, adictu frate in Christosu
Mihailu Nagy m/p., vicariu capit.

AUSTRO-UNGARI'A. Ministeriulu din Vien'a si dede demisiunea, care fù si primita de Mai Sa; totusi Potocki fù insarcinatu cu compunerea noului ministeriu. Ministru de resbelu br. Kuhn prepara unu proiectu de a pune pe pitioru 550.000 fetiori in 20 de dile, facundui mobili. —

Discursulu tronului Romaniei.

Domniloru senatori!

Domniloru deputati!

Me simtu ferice de a me gasi din nou in midiuloculu dvóstre. Framós'a misiune de controlu ce ayeti a indeplini asupra acteloru guvernului meu, este nu numai o legitima satisfactiune data tierei, déra si unu midiulocu de intarire pentru unu guvernu onestu si devotatu institutiuniloru publice.

Sesiunea pentru care sunteti convocati se deschide in midiuloculu unei crise européna creata de marele resbelu, care s'a incinsu in Occidentu. In faci'a acestei lupte uriasie intre dóne natiuni puternice, lini'a de purtare a guvernului meu, erá clara indicata. Credintiosu conventiuniloru internationale, cari garantéza ecsistenti'a nóstra politica, elu s'a silitu pe de o parte a mantiené ordinea din intru, éra pe de alt'a a intretiene relatiuni de buna intielegere cu inalt'a Pórta si puterile garante. Tienuti la respectulu tractateloru, cari asigura autonomi'a nóstra, suntemu convinsi, ca pastrandu si de aici inainte sincer'a atitudine ce amu avutu, vomu puté conptá din partea Europei pe acceasi buna vointia cá si in trecutu.

Suntu fericitu, ca potu si acum constatá in faci'a tierei, ca relatiunile nóstre esteriére suntu din cele mai amicali. Astfeliu guvernulu imperialu si regescu alu Austro-Ungariei a anunciatu in modu oficialu guvernului meu, ca consimte la desfiintiarea atatu, de dorita, a starostieloru si ca este gat'a a incheiá o conventiune in cestiunea jurisdictiunei consulariie pentru o reforma complecta a reportariloru judiciare si administrative dintre ambele tiere.

Aceste probe de bunavointia ne face a privi viitoriulu cu incredere. Romane numai cá intieleptiunea si moderati'a tuturoru se inlesnésca mantienerea ordinei in intru si se nu atragemu asupra nóstra imputarea, ca amu esitu din reserv'a ce se cuvine se pastramu in impregiurarile de facia.

Recunosciinti'a pentru o natiune, care a datu Romaniei in atatea ronduri puterniculu seu sprijinu, legitiméza simpathiele nóstre pentru dens'a. In espresiunea loru se ne ferimu inse de a amestecá fara cuventu atacuri nedrepte séu zadarnice atiatiari.

Se nu uitamu consideratiunea ce se cuvine se avemu pentru tóte puterile, cari garantéza astadi positiunea nóstra politica. Astfeliu numai vomu asigurá viitoriulu tierei in contra ori cároru eventualitatii compromitatórie.

Guvernulu meu a avutu o tientire neclintita asupra situatiunei finantiare.

Cunósceti, dloru senatori si dloru deputati, ca bugetulu anului trecutu s'a inchiaiatu cu unu deficitu de 17 milióne, precum vi se va aratá mai cu amenuntulu in espunerea situatiunei finantiare, si ca o datoria flotanta de 46 milióne, provenita din deficitele acumulate ale aniloru trecuti, apésa situatiunea tesaurului publicu.

Guvernulu a luatu engagementulu catra dvóstra de a micsiorá acelu deficitu si de a nu sporí datori'a flotanta; si cu tóte, ca evenimentele politice au produsu o crisa finantiara fara precedentu, cu tóta stagnatiunea comerciului nostru agricolu, guvernulu a indeplinitu acestu engagementu, si dvóstra sunteti pusi in positiune de a constatá acést'a in faci'a tierei, chiaru dela inceputulu sesiunei legislative.

Asemenea pentru creditele estraordinare si suplimentare, guvernulu s'a tienutu strictu in limitele fondului de 2 milióne ce au fostu acordate, afectandu chiaru o parte din acelu fondu pentru servitiele aniloru din urma.

Déca inse reulu nu s'a agravatu, ar' fi unu periculu pentru prosperitatea publica de a nu lu vindecá cu o óra mai inainte.

Bugetulu ce vi se va presentá de catra guvernu, insocitu si de legile finantiare indispensabile, s'a ecuilibratu.

Unu deosebitu proiectu vi se va presentá pentru stingerea datoriei flotante. Prin elu se va pune totudeodata pentru viitoriu o limite la contractarea unoru asemenea datorii, si sanctiunea lui va stá in aplicarea principiului salutariu alu responsabilitatii ministeriale.

Din datori'a flotanta 11 milióne apartienu casei de consemnatiune si ea, reintrandu in capitalulu ei, va puté participá, in sensulu legei sale organice, cu o mare parte d'intrensulu la crearea unui institutu de creditu fonciaru; finduca esperienti'a ne-a doveditu, ca sumele ce se depunu anualmente, coversiescu cu multu cererile de inapoire.

Asemenea vi se va infacisiá unu altu proiectu de lege, care va inlocui impositulu personalu si de siosele, pentru a carui constatare si perceptiune vomu reveni la sistemulu intrebuintiatu in trecutu prin fisarea lui in periode de 5 in 5 ani, lasandu perceperea in sarcin'a comuneloru si suprimandu complicatulu si impoveratorulu sistemu de constatare, de perceptiune si de controlare, astadi in vigóre.

Astfeliu simplificandu mechanismulu de astadi, vomu realisá o adeverata binefacere, mai cu séma pentru locuitorii comuneloru rurale, scapandui de unu numerosu personalu de agenti fiscali si de sistemulu amendii, cari pana acum nu a datu locu de catu la abusuri, fara cá regularitatea perceptiunei se faca vre unu progresu.

Ori care inse ar' fi modificarea introdusa in sistemulu de perceptiune pentru contributiunile catra statu, n'ar corespunde cu deplinatate la resultatele ce ar' puté produce, déca in acelasi timpu nu vomu pune si o margine variateloru si numeróseloru contributiuni, la cari suntu supusi locuitorii comuneloru rurale pentru nisce servitii ce nu corespundu cu sacrificiele facute, candu nu suntu cu totulu neproductive. Spre a curmá si aici isvorulu de abusuri, vi se va propune suprimarea de ori ce dare directa séu indirecta, astadi ecsistinte in comunele rurale, lasandulise numai facultatea de a prelevá diecimi additionale pe langa darea generala ce va inlocui contributiunea personale si cea de siosele.

Prin proiectulu de bugetu s'a prevediutu si plat'a anuitatiloru drumului de feru. Lini'a Romanu-Sucév'a-Iasi se afla de acum puse in circulatiune. In curundu, speru, se voru puté deschide si liniele Romanu-Galati-Bucuresci; astfeliu se va afá in esploatare o lungime totala de preste 700 chilometri cale ferata.

Acésta mare opera de pace si de civilisatiune s'a continuatu in midiuloculu crisei generale produsa prin resbelulu din Occidentu. Ea se póte privi cá unu faptu indeplinitu pentru Romani'a mare si Moldov'a. Remane numai cá cu acceasi activitate se se urmeze lucrarile in Romani'a mica, ale carei interese mai reclama si functiunea linieloru sale cu Austri'a si Ungari'a.

Pe langa legatur'a ce are a se face la punctulu Virciorov'a, studii se urméza pentru a uni directu Craiov'a cu punctulu Petrosiani prin Valea-Jiului. Acésta linia este de unu interesu capitalu atatu pentru acésta parte a tierei catu si pentru transitulu internationale.

Este de o importantia capitala cá resoplu drumuriloru nóstre ferate se se termine catu mai curundu, pentru cá tiér'a, prin esperienti'a inlesniriloru ce voru procurá, se ajunga la cunosciinti'a deplina a numeróseloru folosuri ce decurgu din aceste midiulóce perfectionate de comunicatiune pentru desvoltarea ei viitória.

In privinti'a acestoru concesiuni, guvernulu a cautatu a se conduce cu acea buna credintia ce trebuie se fia lini'a de purtare a ori carei administratiuni oneste. Elu crede, ca si-a indeplinitu acésta datoria.

Guvernulu meu ve va supune proiectulu unei alte intreprinderi de mare utilitate publica, primita deja cu multiumire pentru partea ce i apartiene de catra guvernulu otomanu, acela alu unui podu siatoriu pe Dunare dela Giurgiu la Ruscinu.

Infiintiarea drumuriloru judeciene s'a continuatu anulu acest'a cu o mare activitate, pe langa o constructiune multu mai ingrigita.

Calile nationale, de si n'au participatu in acelasi gradu la acésta impulsiune, din causa midiulóceloru restrinse afectate in bugetulu anului curentu, totusi s'au continuatu ecsecutarea contracteloru incheiate in limitele bugetare.

In aplicarea legei de espropriatiune pentru causa de utilitate publica recunoscunduse óre care lacune regretabile, guvernulu a simtitu imperiós'a necesitate de a ve supune unu proiectu de lege, prin care, fara a se sacrificá nimicu din principiulu respectului proprietatii, se va asigurá ficsarea indemnitatiiloru pe nisce base mai ecuitabile.

Mai multe proiecte de legi militare, propuse inca din sesiunea trecuta, asteptu deliberarea dvóstre, spre a complectá oper'a organisarei armatei nóstre.

Punerea in lucrare in tóta intinderea loru a legiloru ecsistinte, mai cu séma adunarea militieloru si concentrarea repetita a granicieriloru si a dorobantiloru, a intaritu in anulu acest'a instructiunea militaria a Romaniei.

In privinti'a instructiunei publice este de doritu, dloru senatori si dloru deputati, cá, prin intieleptulu dvóstre concursu, invetiamentulu se fia indreptatu mai multu catra carierele productive si studiele fecunde, in vreme ce pana acum elu a fostu mai esclusivu dirigeatu catra functiunile statului. Totuodata atragu seriós'a dvóstre atentiune asupra resultateloru cu totulu minime ce dau seminariele. De si statulu intretiene cu mari sacrificii 750 de interni, totusi aprópe de mile de beserici, adica mai o a trei'a parte a cifrei totale a comuneloru rurale stau astadi in parasire din lips'a de preuti.

Guvernulu meu ve va mai presentá unu proiectu de creatiunea unui stabilimentu de bai la Slanicu, dupa o intielegere ce a avutu cu asiedimentulu St. Spiridonu din Iasi.

Terminandu, dloru senatori si dloru deputati, suntu convinsu, ca situatiunea finantiaria si ecuilibrulu bugetariu voru tiene celu d'antaiu locu in deliberatiunile dvóstre. Pe terenulu unoru discutiuni seriése, inspirate numai de o sincera iubire pentru binele publicu, puteti fi siguri, ca ne vomu gasi totudéun'a impreuna si ca unu deplinu acordu va domni intre toti.

De asemenea -mi place a crede, dloru senatori si dloru deputati, ca, in urm'a evenimenteloru intemplate, pe care tiér'a le cunósce, veti chipsui cele mai intielepte mesuri spre inlaturarea in viitoriu a unoru fapte, cari au compromisu ecsistenti'a unoru natiuni mai vechi si mai puternice decatu a nóstra. Credu, ca si dvóstra sunteti patrunsi de adenc'a cugetare a lui Montesquieu, ca: „Unu statu liberu, adica pururea agitatu, nu póte se se mantiena, déca elu, prin propriele sale legi, nu este capabilu de indreptare.“

Dumnedieu se binecuvinteze lucrarile dvóstre.

CAROLU.

Presiedintele consiliului si ministru de interne, M. Costachi.
Ministrulu de resbelu, G. Manu.
Ministrulu lucrariloru publice, G. Gr. Cantacuzino.
Ministrulu finantieloru, G. Gradisteanu.
Ministrulu afaceriloru straine, ad-interim la instructiunea publica si culte, P. P. Carpu.
Ministrulu justitiei, Al. Lahovari.

Bucuresci 15 Novembre 1870. — Nr. 1587.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci. Camer'a indata dupa constituire incepù o lupta in cestiune de regulamentu, finduca ministrulu Epureanu, cu o voce amenintiatória, provocà camer'a la alegerea comisiunei bugetarie, propunenduse proiectulu de lege pentru bugetu, ér' camer'a pretindea a se lua mai antaniu dupa regulamentu caus'a deputatului Candiano. Chiaru si d. N. Ionescu se sperià de vorb'a cea imperativa a min. Epureanu, incatu ei aruncà in facia tractarea necuvenita cu camer'a cá cu nesce scolari. —

In 29 s'a resolvatu totusi cestiunea arestarei lui Candiano intru atata, ca-ci se alese o comisiune, care cercetandu dosariulu se reporteze camerei de urgintia. Au urmatu apoi interpelatiuni si cetirea espunerei de motive la bugete.

In 13 s'a inauguratu deschiderea scólei de meserii, infiintiata in Bucuresci. D. Esarcu cá directoru la ministeriulu cultului fù presidiute la solemnitate si rosti unu cuventu fórte motivatu. —

— Calea ferata dela Piolesci la Bucuresci s'a deschisu in 27 pentru comunicatiunea publica. Se spera, ca se va tiené o **scóla**, in care se se instruieze fii patriei a portá tóte servitiele si ale calei ferate, cari acum se pórta cam totu de cei cu cocarda prusiana pe siépca. — Camerele se nu sufere a se iluda limb'a natiunei romane de cei, ce manca panea romana. — Scóla pentru instructiunea respectiva, cum facura maghiarii si cu finanti'a, si subiectele voru sta in prisosu la dispunere. —

GERMANI'A. In diet'a federatiunei germane in Berlinu se nascù unu viscolu infricosiatu din caus'a bugetului de resbelu. Liberalii Reichersperger si democratulu Bebel condamnara purtarea resbelului, dicundu, ca elu a fostu numai monarchicu. Vorbi esta si in contra anecsarei Lotaringiei si a Elsatiei, pentruca popórele trebuie se-si hotarésca ele sórtea loru; si atacandu aristocrati'a si nativa si cea banésca fù intreruptu si indreptatu la ordine intre sgomote mari. Liebknecht vorbesce de libertatea vorbirei, care e ratamata, si cu totu sgomotulu creditulu regimului se primi. Óre candu voru pati-o prusianii cá in 1792, ce va urma in Germani'a? —

Novissimu. Tours 1 Dec. Gen. Ducrot in Parisu dise in proclamatiunea sa din 30 Nov. Me juru, ca nu me voiu reintórce in Parisu decatu séu mortu séu victoriosu. Ofensiv'a a inceputu in 30 Nov. Curtea trenului Choisy fù espumnata, urmá atacu in nóptea trecuta si adi intre bombardare neintrerupta catra Hay. Gen. Ducrot trecù ap'a Marne, bataia finale va fi la Champigny.

Brictvillers 1 Decem. Francesii trecura Marne pe 8 poduri si tienura positiunile pe intregu giurulu Parisului.

Inaintea Parisului 2 Dec. Bataia infricociata sprijinita de unu focu infricosiatu de artileria si dube de tunuri la Marne si Seine, apoi de vagonele pancerate pe calea de feru. Parisianii perdura 2000 raniti; dér' prusianii avura perderi mai considerabile. Pelunga aceste sciri trebuie se fia adeverate si scirile din 27 aduse de diurnale maghiare, ca armat'a de Loire s'a impreunatu cu cea de Parisu. — —

Varietati.

Brasiovu 2 Dec. In 29 Nov. demanétia parasi cetatea nóstra d. generalu LMC. Iosifu br. de Ringelsheim, continuandusi calatori'a inspectiunei de armata, cu care tienù si aici manevra, in district. Fagarasiului.

Dupa necontenit'a plóia in Augustu, Septembre si Octobre avuramu in Novembre dile de primavéra fórte senine, incatu campurile incepura a reinverdi si florile a reinflori sub cerulu liberu; adi inse trecemu in altu estremu, ca-ce ninge intr'una, si avemu cale de sania si néua mare intr'o di. —

— Mercuri reuniunile de cantari serbéssa diu'a secularia a lui Beethoven. —

Reuniunea romanésca de gimnastica si de cantari din Brasiovu va tiené Dumineca in 22 Nov. (4 Dec.) a. c. o convenire colegiale in sal'a dela „Nr. 1". Inceputulu la 8 óre. —

Publicari oficiale reportéza, ca in comun'a Cornea prefectur'a Bozeului in Romani'a a proruptu bol'a de vite. —

In Brasiovu se suira pretiurile victualeloru si cu deosebire ale lemneloru fórte susu. E lucru instrainatoriu a esperia, cu cata impatientia si imputare se descarca publiculu asupra representantiii comunale, ca nu pune la cale o provisiune de ajunsu cu lemne pentru civi tocma in timpuri cá aceste. —

— Dela Gherl'a primiramu in ultima óra imbucuratori'a scire, ca in 24 s'a tienutu consistoriulu plenariu, decidendu a se tramite una deputatiune la Pest'a, care se lucre pentru dreptulu de alegerea episcopului, si adunarea congresului provinciei bes. romane unite, enunciandusè si reinfiintiarea fororiloru protopopesci. In Nr. viit. mai pe largu. —

— Armatele germane in Franci'a suntu aprópe unu milionu. Cam la 690.000 fetiori cu 160.000 cai, costá in lun'a lui Octobre intretienerea pe di: 225.000 pani, 185 vite de taiatu, 400 centenarie de slanina scl., 540 cent. urezu, 160 mii cuarte de vinarsu, 10 cent. de cafea, 3400 mesuri de ovesu, 6800 cent. de fenu, si 1000 gramadi de paie. Óre acum, dupa sositulu ernei si depradarea areriloru, cum va duce prusulu in Franci'a, care o intempina acum cu tóta resolutiunea armei? —

Literariu. „Poesia si Prosa" de Iustinu Popfiu, tom. I esindu de sub tiparitu se póte primi dela auctorulu din Oradea mare cu 1 fl. v. a. dincóce si cu 3 lei noi dincolo de Carpati. Opulu e atatu in partea poetica catu si in prosa catu se póte de correctu si intr'o editiune cu tiparitu fórte potrivitu, care cuprinde 272 pagine. Discursulu despre literatur'a romana si lips'a unei istorie critice a literaturei romane, dimpreuna cu notele la disertatiune mai suplinescu lips'a cea mare a istoriei literaturei romane, ca-ce ea e adunata in ele cu mare studiu si atata scumpatate, incatu nu se póte desjunsu recomanda din punctulu interesului celu póte afla cititoriulu, depusu intr'ensulu. Auctorulu cu edarea acestui opu a meritatu de literatur'a romana. —

Nr. 473/pres. 1870. 1—3

Publicatiune.

Conferinti'a ultima din acestu anu a comitetului representativu alu comitatului Turd'a, se va tiené la 19 Decembre a. c. antemeridiane la 10 óre in opidulu Turd'a, ale careia agende voru fi: Publicare de legi sanctionate, precum si resolvirea mai multoru recuisitiuni si afaceri interne.

La care conferintia toti acei membrii ai comitetului, cari locuiescu afara de comitatu, prin acest'a cu onóre se conchiama.

Turd'a in 26 Nov. 1870.

Dela comitele supremu alu comitatului Turdei.

Br. Georgiu Kemény m/p.,
comitele supremu.

Nr. 2649—1870. 1—3

Publicare de licitatiune.

In 19 Decambre 1870 la 10 óre antemeridiane, se va arendá venitulu de vama dela podulu de preste Oltu intre Cinsioru si Voli'a pre timpulu incependu din 1-a Ianuariu 1871 pana in 31 Decembre 1873.

Acest'a arendare, care se va tiené in cas'a vamale a acestui podu, se aduce la cunosciinti'a publica cu acelu adausu, cumca fiecare licitante are a depune comisiunei de licitatiune unu vadiu de 10% in bani gata ori in chartii de statu dupa pretiulu loru de cursu.

Pretiulu de eschiamatiune este limitatu cu 3000 fl. v. a.

Conditiunile specialmente staverite se potu vedere in cancelari'a acestui oficiolatu.

Cinculu mare in 25 Nov. 1870.

Oficiolatulu scaunale.

Schmidt, burgmaistru.

Schuhmann, not. scaun.

Nr. 3657/pr. 1870. 3—3

Publicare de licitatione.

Oficiolatulu districtuale alu tierei Fagarasiului aduce la publica cunosciintia, ca in 7 Decembre anulu curinte la 9 óre antemeridiane se voru licitá publice in sal'a pretorului in Fagarasiu urmatóriele entitati, si adica:

1. Dreptulu de carciumaritu in comunitatea Buciumu pre unu anu de dile, incependu din 1-a Ianuariu 1871, pretiulu eschiamarei 401 fl. v. a. pre anu.

2. Dreptulu de carciumaritu boeronale si comunale comulatu in comunitatea Vistea inferióre pre 3 ani de dile, incependu din 1-a Ianuariu 1871 cu pretiulu eschiamarei de 1301 fl. v. a. pre anu.

3. Venitulu a dóue terguri de tiér'a din vam'a si pretiulu sieduleloru de vite in Vistea inferióre unulu in 23, 24 si 25 Prieru, altulu in 25, 26 si 27 Augustu, apoi alu tergului de septemana in tóta lun'a óra pre 3 ani, incependu din 1-a Ianuariu cu pretiulu eschiamarei 300 fl. v. a. pre anu.

4. Dreptulu de carciumaritu in comunitatea Dragusiu pre 3 ani de dile, incependu din 1-a Martiu 1871, cu pretiulu eschiamarei de 1265 fl. v. a. pre anu.

Ne ajunguduse pretiulu fiscale la un'a séu alt'a din aceste entitati in 7 Decembre 1870, licitatiunea se va repetí totu in Fagarasiu la aceasi óra in 13 Decembre 1870.

Doritorii de arendare suntu poftiti a se presentá personale provediuti cu vadiu 10% vadiu alu pretiuriloru fiscali in dilele si órele numite, séu a tramite oferte timbrate cu 50 cr. si instruite cu vadiale, dechiarandu intr'ensele, ca se supunu neconditionatu tuturoru conditiuniloru licitarei.

Aceste conditiuni se potu vedé aici in órele de oficiu in tóte dilele.

Fagarasiu in 24 Oct. 1870.

Din siedinti'a oficiolatului districtuale.

Nr. 386/civ. 1870. 3—3

Edictu.

Din partea magistratului cá tribunalu civile se face publicu cunoscutu, cumca in urm'a cererei de ecsecutiune a lui Teodoru Tomasia contra Székely Sándor din Abrudu de presentata 21 Augustu 1870 Nr. 386/civ. in ecsecutiv'a licitatiune a casei lui Székely Sándor de sub Nr. 568 construita partea din diosu de didu si catulu de susu de lemnu dimpreuna cu gradina de 25 stanjeni □ in estensiune pretiuita in sum'a de 1990 fl. v. a. se concede, cu efectuirea acestei ecsecutiuni se incredintiéza dn. not. N. Moldovanu.

Licitatiunea se va tiené in 7 Decembre 1870 si 7 Ianuariu 1871, totudéun'a la 9 óre antemedinale la faci'a locului.

Totu de una data se provóca toti aceia, cari credu a avé ceva dreptu séu pretensiune la acésta realitate, a-si le insinua la acestu tribunalu pre lunga urmarile legali.

Din siedinti'a magistratului.

Abrudu in 13 Octbre 1870.

Váncza m/p.,
jude prim.

Schwarze & Bartha
piati'a Nr. 16
cu cunoscuta soliditate prestéza
totu feliulu de imbracaminte de cavaleri
si oferu onoratului publicu una mare cantitate pe alesu de cele mai rare materie de surtuce-rocuri-gilete cu pretiulu celu mai moderatu. 3

CURSURILE

la bursa in 29 Nov. 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	87	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „	96	„ „
Augsburg	—	—	122 „	—	„ „
London	—	—	123 „	70	„ „
Imprumutulu natiunalu	—		65 „	40	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			55 „	85	„ „
Obligatiunile rurale ungare			78 „	25	„ „

Redactoru respundietoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.